

Свети Василије Велики

Василије Велики, Цезареја (+379), богослов, аскета, проповедник, епископ, аутор Литургије. Рођен је у римској провинцији Кападокији, око 330. године, од оца Василија и мајке Емилије, а у време цара Константина Великог. У седмој години родитељи његови, дадоше га у школу у родном граду. Он је тамо проучавао филозофију пет година а затим је отишао у Цариград и Атину, где је наставио своје школовање. У Атини се упознао са Св. Григоријем Назијанзином.

Св. Василије Велики

Велики поштовалац класичне културе, он је написао спис Упутство младићима о употреби јелинске литературе. Наклоњен аскези, ступа у монаштво, које схвата као заједнички или киновијски живот. Доцније ће написати "Монашка правила", а заједно са Св. Григоријем Назијанзином саставиће Филокалију из Оригенових списа, зборник текстова о божанској лепоти.

Крстио се у зрелим годинама, на реци Јордану заједно са својим бившим учитељем Евулом. Рукоположен за свештеника 364. године, посвећује се пастирским и социјалним проблемима. Гради у Кесарији добротворне установе за општу помоћ: избеглиштва, азиле, болнице, народне кухиње познате под именом "Василијаде". Тада пише Шестоднев, девет проповеди у којима по буквалној методи тумачи библијски текст о стварању. После смрти епископа Јевсевија (370. год.) Св. Василије изабран је за епископа кесаријског. Постао је главни бранилац Никејског Православља, преузевши тако улогу Светог Атанасија. Он се супротставља не само онима који одбијају да прихвате божанство Светог Духа него и цару Валенсу. У свим теолошким расправама позива се на Свето Писмо и општеприхваћено Свето Предање, које се пренело како у облику догмата тако и у форми проповедања. Тамо, дакле, где Свето Писмо ћути, и теологија треба да ћути. Тајна Свете Тројице је неизмерива. Бог је непознат по Својој суштини, због трансцендентности те суштине; зато Га треба обожавати. Те идеје су предмет Трију књига против Евномија, ученика Аријевог, који је тврдио да човек познаје Бога као што познаје сам себе. За Св. Василија, позитивна, катафатичка дефиниција Бога значила би ограничавање Његове суштине. Он је оставио збирку Писама у којима расправља о теолошким, пастирским и друштвеним темама, од велике актуелности за наше време.

Сачувана су многа његова дела, богословска, канонска, апостолска, као и служба, Литургија названа по његовом имену. Она се служи десет пута годишње и то: 1. (14.) јануара, уочи Божића, уочи Богојављења, у све недеље Часног поста (осим Цветне Недеље), на Велики Четвртак и на Велику Суботу.

По природи веома болешљив, проживео је свега педесет година. Свој земни живот скончао је 1.(14.) јануара 379 године, преселивши се у Царство Христово.